

Utangulizi kwa 2 Wathesalonike

Mwandishi

Mwandishi wa Wathesalonike ni Paulo [1:1; 3:17].

Barua hii ya pili ilikuwa imeandikwa miezi michache baada ya ile ya kwanza,wakati Paulo alipokuwa bado yuko Korinto. Baadhi ya watu walikuwa na kutokumuelewa Paulo na waliishia kwamba kuja kwa Yesu kulikuwa karibu sana kiasi kwamba walishindwa kuishi kwa taswira maalumu.Paulo alijaribu kusahihisha mtazamo huu.

Paulo anawakumbusha kile alichowafundisha kwa mara ya kwanza.Anawaonyesha ishara na hali zitakazo tokea wakati wa kurudi kwake Bwana.Uhalifu utaongezeka.Kwasababu hiyo walionywa kuukomboa wakati,kuwajibika katika majukumu yao,na kwa wakati huo huo wawe tayari kwa kurudi kwake Bwana.Wavivu na wategaji walikemewa kwa ukali

Kusudi la kuandika

Kusudi la Paulo kuandika hii barua ya pili kwa Wathesalonike ilikuwa kutuma maandishi ya shukurani zake kwa Mungu kwa ajili ya imani yao na uzoefu,kuwatia moyo kuendelea mbele [1:3-12; 2:13-17], kuwapa maelekezo kuhusu kurudi kwake Bwana [2:1-12], na kuwashawishi watu warudi kufanya kazi ambazo ziliwa fanya miili yao kushughulika kwa ajili ya mambo ya watu wengine [3:11,12].

Dhamira

Dhamira ni kurudi kwa Kristo mara ya pili [1:7,10; 2:1-3, 8; 3:5].

Mhitasari

Kuna sura tatu,ambazo kila moja inashughulika na somo la maneno ya akili:

Sura 1–Na jina la Bwana Yesu Kristo litukuzwe.

Sura 2–Maagizo kuhusiana na siku ya Bwana.

Sura 3–Vishawishi kuhusiana na mwenendo maalumu.

Huu ni Ukweli kuhusu ujio wa pili wa Yesu

Jina la Bwana Yesu Kristo Litukuzwe [Sura 1]

A. Shukrani

"Kanisa...katika Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo." 1:1

"Neema... na amani" zilirithiwa kwa waamini. 1:2

Mitume wanamshukuru Mungu kwa ajili ya ndugu zao. 1:3

Paulo alikuwa na shukurani kwa sababu:

Imani yao ilikuwa na kuendelea Upendo wao ulizidi kuongezeka Uvumilivu wao unadumu [1:4]
Walikuwa wanaendelea katika wito wao [1:11; 2:14] Walikuwa na jambo sahihi la tumaini lao [1:5]

"Ufalme wa Mungu, kwa ajili ya kile mnachoteseka."Walikuwa na uvumilivu kwa hiyo waliweza kutumaini. Unapo poteza uvumilivu wako unapoteza tumaini lako, ushuhuda wako na ujasiri wako. Uwe imara na ujasiri mwema [Yosh. 1:6; Waefes. 6:10; 2 Wathes. 2:16].

B. Faraja

Walihitaji faraja katikati ya mateso makali. 1:4-7

Hukumu ijayo 1:8-10

Maombi ya mtume 1:11,12

"Kwamba jina la Bwana Yesu Kristo liweze kutukuzwa"

Maelezo Kuhusu Siku ya Bwana[Sura 2]

A. Maonyo dhidi ya udanganyifu [2:1-4]

B. Kumbusho [2:5]

C. Ufunuo [2:6] "sasa mnajua"

D. Kuzuia msukumo dhidi ya uovu pamoja na kushikilia ufunuo kamili wa siri ya uovu kwamba tayari inafanya kazi. [2:6-9]

E. Kuendelea kwa dhambi

2:10 udanganyifu 2:11 madanganyo 2:12 adhabu ya milele

F. Utofauti wa kupendeza [2:13-15]

Walikuwa wamechaguliwa kwa wokovu [2:13]. Hili ni tendo la Mungu,sio la mwanadamu. Ilikuwa ni kwa njia ya utakaso wa Roho na imani ya kweli inayopatikana kwa utukufu wa Bwana wetu Yesu Kristo. Kwahiyo walipokea wokovu, walamriwa "kusimama wakiwa wamejifunga" [2:15].

G. Kuomba kwa ajili ya ndugu [2:16-17]

Wosia kuhusu tabia maalumu.[Sura 3]

A. Ombi kwa ajili ya maombi kwamba neno la Bwana liweze kufunguliwa na kutukuzwa [3:1]

B. Kwamba mitume waweze kuokolewa kutoka mambo yasiyo ya maantiki na watu waovu. [3:2]

C. Kwamba waamini waweze kuimarishwa na kulindwa. [3:3]

D. Maneno ya kukumbusha ya ujasiri [3:4]

E. Mwelekeo wa moyo [3:5]

Mioyo yetu inahitaji kuelekezwa kwasababu inaudanganyifu. Ni faida kuwa na mioyo yetu ilioelekezwa "kwenye upendo wa Mungu" na waweze kufanywa washirika wa uvumilivu wa Kristo. Kiongozi wa mioyo yetu ni Bwana, Maana yeye anajua kilichomo ndani ya mtu [Yohn 2:25] na anazungumza na moyo [Ruth 2:13]. Bwana huelekeza mioyo yetu ikiwa tu watiifu [3:4, 5; 2:17].

F. Njia ya kujitoa kutoka ndugu ambao tuko nao lakini hawaenendi kwa utaratibu. [3:6-11, 14-15]

G. Baadhi ya mawazo kwamba kuja kwa Bwana kumekaribia sana kiasi kwamba waliacha kufanya kazi na kuwa na mambo yanayo sumbua, pasipo utaratibu na kukatamaa ya maishi doing. [3:11-13]

H. maombi ya mwisho ya Paulo 3:16-18

2 Wathes maswali ya kujifunza

Maneno gani mawili yanayoelezea msukumo wa watu wa thesalonike kwamba walivumilia chini ya?

Ni nini iliotokea katika imani yao wakati wakiwa chini ya hili shinikizo kubwa?

Ni nini iliotokea katika upendo wao wakati wakiwa chini ya hili shinikizo?

Ni nini iliotokea kwenye uvumilivu wao?

Ni nini iliowatokea watu walio watesa?

Nini hutokea unapopoteza uvumilivu wako?

Orodhesha dalili tatu za kuendelea kwa dhambi.

Soma I Wathes. 2:12,13; 2 Wathes. 2:13, 14 ,15; 2 Wathes. 1:5; War. 8:30 Nini wito wetu kama waamini?

Toa hitaji la ombi la Paulo.

Bwana huelekeza moyo wa mtiifu. Ni nini hufanya kwa mtu asie tii? [1:8]

Ni njia gani Paulo aliwapa kwa ajili ya ndugu wasio enenda kwa utaratibu? [3:6-15]

Nini hutokea wakati watu wema wanapo katamaa ya kuishi?

2 Wathes maswali ya kujifunza

Ni maneno gani mawili yanayoelezea shikizo kwa watu wa Thesalonike kuwa walivumilia chini ya?

Ni nini ilitokea kwenye imani yao wakati wakiwa chini ya shinikizo hili kubwa?

Ni nini iliowatokea wale watu walio kuwa wanawatesa?

Orodhesha dalili tatu za kuendelea kwa dhambi.

Toa hitaji la maombi ya Paulo.

Bwana huongoza moyo wa mtiifu. Ni nini hufanya kwa mtu asiye mtiifu? [1:8]

Ni mbinu gani alizowapa Paulo kwa ajili ya ndugu wasio enenda kwa utaratibu? [3:6-15]

Ni nini hutokea wakati watu wema wanapo kata tamaa ya kuishi katika hali njema?

Utangulizi kwa 1 Timotheo

Mwandishi

Paulo aliandika hii [1:1] na ilikuwa ni moja ya nyaraka tatu za kibinafisi za Paulo.

Paulo aliandika nyaraka tisa kwa makanisa, lakini I & II Timotheo, Tito, na Filimoni zilikuwa za kibinafisi. Paulo aliandika barua mbili kwa Timotheo katika Efeso. Paulo aliandika hii barua mnamo A.D. 62 kufuata kufungwa kwake ara ya kwanza huko Rumi.

Kusudi la kuandika

Sababu ya Paulo kuandika hii barua ilikuwa ni kumuelekeza Timotheo kama mwinjilist kijana [II Tim. 4:5] na mwangalizi wa wachungaji,maasikofu na mashemasi [1:2; 1:18; 6:20; Mndo 16:1-3; 18:5; 19:22; 20:4].

Dhamira

Dhamira ni mafundisho ya tahadhari na agizo maalumu kwa Kanisa [I Tim. 1:10; 6:3]. Kanisa ni nuru ya kati katika ambayo dunia inaiangalia na chombo ambacho kinawezesha kutangaza ukweli kuhusu Yesu kama Bwana,na uchaji wa Mungu unaokabiliana na mafundisho ya uwongo kwa sauti kali,mafundisho ya afya [6:3].

Misitari ya ufunguo ni 3:15 na 4:16.

Dondoo kwa 1 Timotheo

Sura 6

Mafundisho ya tahadhari katika Kanisa 1:1-20

Ibada ya kweli katika Kanisa 2:1-3:16

Mhudumu mwema katika Kanisa 4:1-16

Nidhamu maalumu katika Kanisa 5:1-6:21

Kutoka Biblia ilioeleza zaidi kwa kuwekwa wazi

"Timotheo wa kwanza na wa pili na Tito kwa kawaida hutambulika kama barua za kichungaji zilizo andikwa na Paulo. Zilikuwa zimeandikwa labda baada ya au (wakati mwingine mnamo A.D. 63-65) kifungo cha mara ya kwanza cha Paulo huko Rumi iliandikwa kwenye sura ya mwisho ya kitabu cha matendo [Mndo 28].

Tangu hapo Vitabu vya Agano jipya havitoi hesabu ya kuenea kwa ukristo baada ya tarehe hii, rejea katika barua hizi za kichungaji zinatoa msingi kwa ajili ya miondoko ya kuburuzwa ya Paulo. Yawezekana aliachiwa huru mnamo A.D. 60 au 61 na kuyatembelea makanisa ya Asia. Safari ya kwenda Makedonia, Paulo alimwacha Timotheo huko Efeso [I Tim. 1:3]. Paulo alikwenda Kirete, hapo ndipo alipohudumu wakati akiwa huko, na kisha akawaacha waamini chini ya uongozi wa Tito [Tit. 1:5] wakati huo huo akandelea kwenda Dalmatia.

Barua ya kwanza kwa Timotheo huko Efeso na barua kwa Tito katika Kirete zilikuwa zinaandikwa na Paulo akiwa safarini, inawezekana akiwa Makedonia. Kwa kifupi baada ya barua hii nilazima alikuwa amekatwa na kupelekwa Rumi kama mfungwa, huko ndiko aliko andika barua ya pili kwa Timotheo.

Timotheo alizaliwa Lystra na Baba yake alikuwa Mgriki na mama yake alikuwa myahudi [aliye mfundisha maandiko matakatifu tangu utoto]. Paulo alikuja Lystra katika safari yake ya pili ya umishenari [Mndo 16:1-3], yeye alimwandikisha Timotheo, ambayo alihusishwa na Paulo mpaka mwisho wa huduma yake. Timotheo mwenyewe mwishowe alifungwa lakini baadaye aliachiliwa [Waebr. 13:23].

Barua ya kwanza kwa Timotheo ni mtindo wa uongofu na yakibinafsi sana. Paulo anamwagiza timotheo kuhusu sifa njema na kazi za watenda kazi mbalimbali wa Kanisa. Vile vile anatoa mwongozo kwa Timotheo katika majukumu yake binafsi, kumfanya mwenye hisia na bidii na mwenye kuwajibika kama mtu wa Mungu" [6:1]."

Maelekezo Muhimu kwa Kanisa

Mafundisho yenye hadhari katika Kanisa [Surah 1]

A. Utangulizi [1:1-2]

B. Baadhi ya Majukumu [1:3-11]

Hatua kwa hatua Paulo anampa Timotheo wajibu na kwakufanya hivyo anakabidhi na kutuagiza sisi.

Paul amri Timothy kusambaza ujumbe.

1. Usifundishe mafundisho mengine [1:3]
2. Kuadilisha kiungu ambayo ni katika imani [1:4]
3. Mwisho wa sheria [1:5]

wema wa moyo safi-Dhamiri njema-Imani halisi

4. Sheria ni nzuri ikiwa mtu anaitumia kwa kuitii [1:8]
5. Sheria imetengezwa kwa ajili ya uhalifu... kinyume cha mafundisho ya hadhari. [1:9-10]
6. Weka katika tumaini pamoja na Injili ya Utukufu. [1:11]

C. Uadilifu [1:2, 12]

Neema, huruma, na amani

D. Kupatikana kwa imani [1:12-17]

E. Kukabidhiwa wajibu [1:18]

1. "Vita vita vizuri"
2. "Shikilia imani"
3. "Dhamiri njema"

F. Onyo [1:19]

"Alifanywa baharia"

G. "Wajifunze kutokumtukana Mngu" [1:20]

Ibada ya kweli katika Kanisa [Surah 2 na Surah 3]

A. Maombi [2:1-8]

B. Tabia [2:9; 3:13]

C. Wanawake [2:9-15]

D. Wanaume [3:1-13]

E. Agizo la pili [3:15]

"Wajue kuenenda iwapasavyo katika Nyumbani mwa Mungu"

Mhudumu mwema katika Kanisa [Surah 4

- A. Maonyo juu ya uasi [4:1-5]
- B. Maelekezo kwa ajili ya mhudumu [4:6-16]
- C. Usidharau karama [4:14]
- D. Jitunze nafsi yako na mafundisho yako. [4:16]

Nidhamu maalum kanisa [Surah 5 and Surah 6]

- A. Agizo la nne [5:21]

Hifadhi mambo haya bila kuacha hata moja."

- B. Agizo la tano [6:20]

"Tunza kile ulichoshirikishwa katika tumaini lako."

I Timotheo maswali ya kujifunza

Vitu gani vitatu ambavyo vinamfanya Paulo anahudumu kwa amri ya Mungu? [1:1-2]

Katika msitari 1 tunahudumu kwasababu yeye ni taraja letu...

Ni nini mwisho sheria?

Toa maelezo mazuri ya kuchepuka toka mafundisho ya Biblia.

Kujua sheria ilio andikwa katika Biblia ni kwa ajili ya wale wanaishi maisha ya kupingana na mafundisho yenye tahadhari, ni wapi sheria iliandikwa kwa ajili ya wenye haki?

Paulo, kama Sauli, alipokuwa kabla mjadhambi [1:13], alifanyika mwalimu [2:7]. Ni somo gani lililokuwa moja ya masomo yake? [1:20]

Jinsi gani Paulo anaelezea katika 1:16 uzoefu wake wa wokovu?

Ni nini kilichoshirikishwa katika tumaini la Paulo?

Ni nini ilio nzuri ya kukubalika katika uwepo wa Mungu mwokozi wetu? [2:2]

Elezea mikunjo miwili ya wito wa watu wote . [2:4]

Mtu amepewa jukumu kuwa katika yote

Je wewe kibinafsi una hamu ya mambo yote kufanya kazi katika kanisa ambalo Mungu amekuweka?

Jinsi gani mtu mkamilifu anapo tamani na kupata ile sehemu katika huduma? [1:11-19; 2:1-2; 2:8-10; 3:1-13]

Ni nini ambayo Mungu hutumia kuuonyesha ulimwengu ukweli? [3:15]

Wakati ukweli wa kiungu umekuwa siri kwa muumini wa kukiri na ulimwengu mzima unakuwa katika shida. je Roho anaielezeaje hali hii? [3:15-16; 4:1-3]

Je tunapaswa kufanya nini...

Mzee? [5:1, 7-8, 17-21] wanawake wazee? [5:2-7, 16, 21] Vijana? [5:1,7, 20-21] Wanawake vijana? [5:2, 7, 20-21] Wajana? [5:3-7, 9-16, 21] Kuna mmoja wapo wa hawa anayetenda dhambi? [5:20] Wale tunaowatumikia? [6:1, 2] Fedha? [6:6-11, 17-19]

Toa hesabu ya kile kilichotolewa kwa ajili ya tumaini lako. [1:11; 6:20, 21]

Linganisha 1:6, 6:10,21 na 1:19 kuhusiana na kufanya vibaya na kuwekwa mbali.

I Timotheo maswali

Ni mambo gani matatu ambayo Paulo anahudumu kwa amri ya Mungu?
[1:1-2]

Katika msitari wa 1 tunahudumu kwasababu yeye ni mwokozi wetu. katika
msitari wa 2 tumehudumiwa kwasababu yeye ni mwokozi wetu?
-----.?

Ni nini mwisho wa amri?

Toa maelezo mazuri ya kuchepuka kutoka mafundisho mema.

Jinsi gani Paulo anaelezea katika msitari 1:16 muonekano wa wokovu wake?

Ni nini ilioshirikishwa kwa tumaini la Paulo?

Ni nini ilionjema na kukubalika mbele za Mungu mwokozi wetu? [2:2]

Elezea sehemu mbili za wito wa watu wote. [2:4]

Ni nini ambayo Mungu hutumia kuonyesha ulimwengu ukweli? [3:15]

Jinsi gani tunawachukulia wanawake wazee? [5:2-7, 16, 21]

Ziada: Jinsi gani tunawachukulia wale tunaowatumikia? [6:1, 2]

Utangulizi kwa 2 Timotheo

Mwandishi

Kama ilivyo kwa I Timotheo, hii barua pia iliandikwa na Paulo [1:1].

Kusudi la kuandika

Timotheo alikuwa tayari ameagizwa kulinda kile kilicho kabadhiwa kwake [I Tim. 4:11-16; 6:20], na sasa Paulo aliandika hii barua kumtia Timotheo moyo kusimama katika vitu ambavyo tayari alimfundisha na kumpa uongozi imara wa kikiristo [1:6-7; 2:1; 3:10-17; 4:1-5]. Paulo alimshauri kupigana vita vya kiroho dhidi ya uovu kwa njia ya nguvu za Roho mtakatifu [1:7].

Dhamira

Dhamira ni uaminifu kwa Bwana na ukweli katika mtazamo wa mateso na kushawishi na ukanaji [1:8, 12, 16; 2:15].

Utangulizil [Biblia iliofapanuliwa]:

Paulo tena alikuwa amefungwa katika Roma (A.D. 66-67) chini ya Nero kwa wakati huo aliandika hii barua. Baada ya kuandika barua yake ya kwanza kwa Timotheo, labda kutoka Macedonia, inaonekana labda kwamba Paulo alikuwa amekamatwa ya wezekana Troa au Nikapoli [Tit. 3:12] na kurudi gereza Roma.

Katika hii barua Paulo anaonekana kuhisi kwamba furusa zake kwa ajili ya kuhubiri injili zinaenda kukoma [4:6-8]. Yeye ni mpweke, na anamtaka sana Timotheo kujiunga naye [4:9, 21]. Anajaribu kumtia moyo na kumuimrisha Timotheo kwa ajili ya kazi kuu aliomkabidhi. Paulo anakwenda mbio kumuona Tena, kumuomba kuleta vitabu na karatasi za ngozi alizoziacha Troa. Paulo vilevile anamonya Timotheo dhidi ya watu ambao wanamuudhi katika huduma yake. Kumtaka Timotheo kudumisha mafundisho ya tahadhari, Paulo anaelezea ujasiri wake binafsi na imani katika Kristo.

Dondoo

Kuna sura nne katika waraka huu, ambazo zimegawanyika katika sehemu tano zote zina shughulika na uaminifu:

Uaminifu wa Paulo [1:1-4]

Uaminifu wa Timotheo [1:5]

Uaminifu wa watumishi [1:6-18]

Uaminifu kwa ajili kumtumikia Bwana (2:1-3:17)

Uaminifu katika washirika wahakika wa kanisa (4:1-22)

Wakristo ni Uaminifu

Uaminifu wa Paulo [1:1-4]

A. Alikuwa mwaminifu katika kuhubiri,kuhudumu,na kufundisha [1:1, 11]

Paulo alikuwa ameenda karibu ulimwengu wote kuhubiri injili ya uzima kwa kila kiumbe aliweza katika safari tatu za kimishenari zilizo gawanyika. Alikuwa tayari amesha simama mbele ya kaisari na alikombolewa [II Tim. 4:16-18; 4:6-8]. Haijalishi kuhusiana na kazi mbovu,Mungu atanihifadhi katika ufalme wake, [4:18].

B. Alikuwa mwaminifu katika kuomba [1:3, 6]

C. Alikuwa mwaminifu katika kutumika [1:3]

D. Alikuwa mwaminifu katika shauku [1:4]

Uaminifu wa Timotheo [1:5]

A. Siku zake za mwanzo za imani [1:5]

B. Alikuwa kipenzi kwa mama yake kwasababu ya imani yake na hiari ya kujifunza [3:14; 1:2]

C. Paulo siku zote alimkumbuka Timotheo [1:3, 5]

D. Alionewa shauku na paulo [1:4, 4:9, 13, 21]

Uaminifu wa watumishi [1:6-18]

Watumishi lazima wawe waaminifu katika chuki ya mateso yote watakayoteseka.

A. Washa tena mwako wa moto [1:6]

B. Kuteketeza na kuangaza kwa nguvu ya kiwango cha juu

C. Waraka ulio hai

D. Kama kuangaza

E. Moto wenye kuwaka

F. Mungu ametupa Roho wake [1:7]

G. Roho wa imani [II Cor. 4:13]

H. Roho wa nguvu

I. Roho wa upendo

J. Roho wa akili timamu

K. Chukua sehemu ya mateso [1:8]

L. Sababu ya mateso ya nayositahili kwa ajili ya [1:12]

- M. Rafiki anaye sitahili kushiriki pamoja [1:16; 2:8-12]
- N. Mateso ya injili kulingana na nguvu ya Mungu [1:8; 3:5, 11, 12]
- O. Vumilia mateso [4:5, 10-18; 2:3]

Uaminifu katika utumishi kwa ajili ya Bwana [2:1-3:17]

- A. Uwe imara katika neema ambayo iko katika Kristo Yesu [2:1]
- B. Shirikisha ukweli kwa watu waaminifu ambao wata weza kuwafundisha wengine vilevile [2:2]
- C. Kama asikari mwema [2:3]
- D. Kama mkimbiaji katika shindano la mbio [2:5]
- E. Kama mkulima [2:6]
- F. Sio mtenda maovu bali dhiki ya mateso kama mtenda maovu [2:9]
- G. Kama mtenda kazi [2:15]
- H. Chombo chenye heshima [2:21]
- I. Wito kwa Bwana wa moyo wetu safi Kama mtumishi mpole [2:22]
- J. Chanzo cha ushindi katika wakati wa hatari kubwa [3:1-17]

Uaminifu kwa washirika wa hakika wa kanisa [4:1-22]

- A. Mausia ya mwisho ya Paulo kwa Timotheo [4:1-18]

Kwa yeye iwe utukufu milele na milele amini [4:18]

- B. Salamu za mwisho kwa baadhi ya watu ambao yeye hata waona mpaka mbinguni [4:19]
- C. Taarifa juu ya Erasto na Trofimo [4:20]
- D. Salamu za kufunga na baraka [4:21, 22]

Utangulizi kwa Tito

Mwandishi

Barua hii ya Paulo ni kwa kijana Tito. Kama Timotheo, Tito alikuwa ameletwa kwa Kristo mapema chini ya huduma ya mtume Paulo [tazama Tito 1:4 na wagalatia 2:3]. Tito alikuwa Greek na anaonekana kuwa anasaidiana na Paulo na Barnaba kwenye shauri huko Yerusalemu mahali ambapo kuliwa na shida ya uhusiano wa watu wa mataifa kwenye sheria iliokuwa imeshughulikiwa [tazama Matendo 15].

Kusudi la kuandika

Katika II Wakorinto tunajifunza kwamba Tito alikuwa ametumwa na mtume Paulo kukusanya matoleo kwa ajili ya hitaji la watakatifu huko Yerusalemu. Sio tu Tito alifanya kazi nzuri ya kukusanya matoleo, bali pia alimpa Paulo hesabu ya matokeo ya barua yake ya kwanza kwa wakristo walioko Korinto. Barua kwa Tito ilimjia wakati akiwa katika kuhudumia kwenye kisiwa cha Crete. Paulo na Tito walitembelea kisiwa hiki na Paulo alimwacha Tito pale ilikubeba kazi ya injili. Tito yawezekana hakukaa katika kisiwa kwa mda mrefu sana, kwa ajili ya barua hii tuna ombi la Paulo kwamba Tito akutane naye huko Nikopoli [tazama 3:12].

Si fulani jinsi makanisa ya kikristo katika Krete zilianzishwa, lakini barua hii inaonyesha kwamba ujumbe wa Injili alikuwa kupotoshwa na Judaizing walimu. Labda Tito akabaki hapa kupambana na ushawishi huu uovu. Tito alipaswa kuweka mambo katika mpangilio, na barua hii ya Tito ina maelekezo kumsaidia kufanya hivyo.

Paulo anamwandikia Tito kumpa maelekezo maalumu kama kwa watu wema ambao wanasifa za kuwa viongozi na maisha ambayo wengi wangeyaishi wote ambao wameokolewa na neema ya Mungu.

Dhamira

Maishi ya kiMungu ya muumini huzalisha kazi njema.

Dondoo

Kuna sura tatu, ambazo zaweza kugawanywa katika sehemu tatu:

Maelekezo kwa viongozi wa Kanisa [1:1-16]

Maelekezo kwa washirika wa Kanisa [2:1-10]

Maelekezo kwa Tito [2:11-3:11]

Maelekezo katika Barua kwa Tito

Maelekezo kwa ajili ya viongozi wa Kanisa [1:1-16]

A. Utangulizi [1:1-4]

B. Sifa za viongozi [1:5-9]

1. Kutolaumiwa
2. Mme wa mke moja
3. Watoto waaminifu
4. Wasio shitakiwa kufanya fujo na wakaidi
5. Wasio shitakiwa kutenda matakwa ya kibinafsi au kujipendeza binafsi
6. Wasio elekea kwenye hasira
7. Wasio lewa
8. Asie mgomvi
9. Asie na tamaa ya fedha
10. Mkarimu
11. Mpenda mema
12. Mtu wa akili yenye hadhari
13. Mwenye Haki
14. Msafi
15. Mwenye kujitawala
16. Mwenye kushika neno [mwalimu]

C. Tabia za kutokuamini [1:10-16]

Kama mtu anaongoza kikamilifu katika Kanisa, kisha anahitaji kujua tofauti kati ya kondoo na mbuzi, kwamba tofauti kati ya wale waliozaliwa mara ya pili na wanataka kumtumikia Mungu na wale ambao hawaja zaliwa mara ya pili na wanataka kusababisha matatizo. tunaona orodha hapa ambayo itatu saidia nani asie mtumikia Bwana.

1. Kaidi
2. Wasemaji wasio na kazi
3. Waongo
4. Wanaotafuta mapato ya aibu
5. Walaghai
6. Wanyama waovu
7. Walafi wazembe
8. Kufuata kauli za uongo
9. Wanao mkana Mungu kwa matendo yao
10. Wenye kuchukiza

11. Wasio na utii
12. Wasio na sifa njema

Maelekezo kwa ajili ya washirika wa Kanisa [2:1-10]

A. Kwa ajili ya wazee 2:1-2

1. Wenye kiasi
2. Mwenye kusitahi (mtu makini)
3. Wa akili yenye hadhari
4. Mwenye afya katika imani
5. Mwenye afya katika upendo
6. Mwenye afya katika uvumilivu

B. Kwa ajili wanawake wazee 2:3-4

1. Tabia ya kiungu "mwenendo unaoleta utakatifu"
2. Sio mwenye kukashifu
3. Sio mtumwa wa kileo
4. Mwalimu wa mema
5. Kuongoza wanawake vijana kwenye akili ya hadhari

C. Kwa ajili ya wanawake vijana 2:4-5

1. Wa wapende waume zao
2. Wa wapende watoto wao
3. Uwe na akili ya hadhari
4. Wasio najisiwa
5. Watendakazi njema nyumbani
6. Watiifu kwa waume zao wenyewe

D. Kwa ajili ya vijana wakiume 2:6-8

1. Wa akili ya tahadhari
2. Matendo mema
3. Wasio sababisha ghasia
4. Wenye kusitahi
5. "maneno ya mazungumzo" yenye hadhari ambayo hayawezi kuhukumiwa

E. Watumishi 2:9-10

1. Wenye kutii mabwana zao kwa mambo yote
2. Wenye kupendeza -vema
3. "kujibu tena" na kusema tena, Sio kuzungumza kinyume au kujibu kinyume
4. Asie mnyang'anyi

[kuchukua vitu - kuiba kutoka mkuu wa kazi-kutegea au vitu]

5. Kuwa mwaminifu

Maelekezo kwa ajili ya Tito [2:11-3:11]

- A. Zungumza neema ya Mungu na kusudi
- B. Lazima tujikane na hali ya kutokuwa na Mungu na tamaa za kidunia
- C. Lazima tuishi kwa busara, katika ulimwengu sasa;kwa haki, na kiungu
- D. Lazima tutafute kuwa wabarikiwa na kufanywa wamoja naye
- E. Tuwe wakereketwa wa matendo mema
- F. Kumbusha wa amini [3:1-8]

"Waweke katika ufahamu"

- G. Kuwa mtiifu kwa watawala
- H. Kutii
- I. Kuwa tayari kwa kila kazi njema
- J. Kutosema lolote lili ovu
- K. Kuwa mtu wa amani
- L. Kuwa mpole
- M. Kuonyesha unyenyekevu wote
- N. Kukumbuka kile ulichokuwa kabla
- O. Kukumbuka kile Mungu mwokozi wetu alichofanya kwa ajili yetu kwa wingi
- P. Kiri kwa kuendelea kwamba kazi njema zinahitajika kuwa kielelezo cha maisha yetu

"vitu hivi ni vizuri na vyafaa kwa watu"

- Q. Epuka vitu hivi [3:9-11]
- R. Mabishano ya ujinga
- S. Hadhithi za kizee
- T. Ungomvi
- U. Mahojiano kuhusu sheria
- V. wasio faa na watu wa bure

Tito 3:10-11 Mtu ambaye ni mzushi baada ya onyo la kwanza na pili mkatae ; ukijua ya kuwa mtu kama huyo amepotoka, tena atenda dhambi, maana amejihukumu hatia yeye mwenyewe.

Kazi ya kumthibitishia kosa lake;lakini kama hatapokea maelekezo,kama atakuwa amefunga moyo wake dhidi ya wongofu,umuepuke.usimuumize kimwili ,nafsi,tabia,au kimali;usishikilie kisasi;mwachie Mungu.

Maneno ya mwisho [3:12-15]

- A. Njooni kwangu [3:12]
- B. Mtume Zena na Apolo [3:13]
- C. Jifunze kudumisha matendo mema [3:14]
- D. salamu [3:15]

Tito Kujifunza maswali

Jinsi gani mtu anakuwa mtumishi wa Mungu? [1:1]

Ni ahadi gani Mungu aliitoa kabla ya mwanzo wa dunia? [1:2]

Kwa sababu ipi Tito aliachwa Krete? [1:5]

Ni aina gani ya uongozi ambayo makanisa ya Krete yamepungukia? [1:5]

Kwa nini walimu wa uwongo wanashughulika kusambaza uwongo? [1:11]

Jinsi gani wakristo huwajibu waalimu wa uwongo ? [1:13]

walimu wa uwongo wa kiyahudi hubadilisha kile ambacho ni kwa ajili ya amri ya Mungu? [1:14]

Ni nini ambacho walimu wa uwongo hutangaza juu ya wokovu? [1:16]

Jinsi gani,katika utambuzi,humkana Mungu? [1:16]

Ni nini iliokuwa hulka ya mahubiri ya Tito? [2:1]

Ni katika njia gani Tito anafanya mahubiri yake kuwa na utendaji? [2:7]

Jinsi gani mtumishi kutenda kwa kuelekea huduma yake? [2:9]

Kwa nini mtumishi anatakiwa kuwa mtiifu katika huduma yake? [2:10]

Orodhesha sifa ambazo lazima ziwepo kwa wale ambao wamempokea Kristo kibinafsi kama mwokozi. [2:12]

Je tukio gani kubwa ambalo mkristo analitazamia kwa sasas? [2:13]

Kwa nini Yesu anakuja duniani? [2:14]

Ni nini ambacho chatakiwa kuwa cha tabia ya mazungumzo ya mkristo?
[3:2]

Jinsi gani tabia zetu zinapelekea mazungumzo? [3:2]

Ni aina gani ya tabia iliohusika nasi kabla ya kuokoka? [3:3]

Nani aliebadilisha misimamo yetu na tabia? [3:4]

Ni uhusiano gani unafanya matendo yetu kupelekea na wokovu wetu? [3:5]

sifa ipi ya kiasili ya Mungu ambayo moja kwa moja inahusiana na wokovu
wetu? [3:5]

Jinsi gani wale ambao wamemwamini Mungu wanatakiwa kuonyesha imani
yao? [3:8]

Ni aina gani ya mazungumzo ni yakuepukwa kama isipofaa? [3:9]

Jinsi gani mfanya uzushi anavyotakiwa kushughulikiwa? [3:10]

Andika: maneno ya mwisho ya Paulo ni mausia mengine kwa "kudumisha matendo mema."Haya maneno yaliandikwa wakati Paulo akiwa huru na kutuonyesha kwamba barua hii iliandikwa kabla ya 11 Timotheo.ile baraka ya ajabu lazima iwe kwa vijana wale wawili yaani Timotheo na Tito,kuwa na baba wa imani aliowapata juu ya huduma zao kwa ajili ya Bwana.

Maswali katika kitabu cha Tito

Jinsi gani mtu anakuwa mtumishi wa Mungu? [1:1]

Ni nini ambayo Mungu aliahidi kabla ya dunia kuumbwa? [1:2]

Kwasababu ipi Tito aliachwa Krete? [1:5]

Jinsi gani wakristo huwajibu walimu wa uwongo? [1:13]

Walimu wa uwongo wa kiyahudi huweka nini badala ya,kwenye amri za Mungu? [1:14]

Ni nini iliopelekea tabia ya kuhubiri ya Tito? [2:1]

Kwa ajili ya tukio gani kuu ambalo wakristo wanalitazamia kwa sasa? [2:13]

Kwa nini Yesu alikuja duniani? [2:14]

Uhusiano gani hupelekea matendo kuwa na wokovu wetu? [3:5]

Jinsi gani wale waliomwamini Mungu wanatakiwa kuonyosha imani yao?
[3:8]

Nyongeza:Jinsi gani mzushi anapaswa kushughulikiwa? 3:10

Utangulizi kwa Filimoni

Mwandishi

Tunaona kutoka msitari wa kwanza kwamba hii barua iliandikwa na Paulo mtume.

Kusudi la kuandika

Paulo aliandika hii barua kwa Filimoni kumtetea Onesimo,mtumwa mkimbizi.

Dhamira

Dhamira ya waraka huu ni tabia ya mkristo.

Dondoo kwa Filimoni

Kuna sura moja tu katika kitabu cha Filimoni,ambayo inaweza kuelezwa kwa mhitasari katika njia mbili:

Barua binafsi ya maombezi

Salamu {1:1-7}

Jambo la ushuhuda tabia iliobadilika ya onesimo {1:10,11}

Ombi kwa ajili ya msamaha {1:12-19}

Ahadi ya kufanya vizuri kuhusu hasara {1:18,19}

Hekima kubwa na unyenyekevu uliotumika {1:20, 21}

Ombi la Paulo {1:22}

Maoni ya kumalizia {1:23-25}

Kielelezo cha njia ya injili

Changamoto ya kuwa mtumishi kama Yesu alivyokuwa

Baraka nne za ajabu za ukristo wa matendo

Ujumbe wa ukombozi wa wakati wa mwisho

Kwa ajili ya upekee wa somo hili,tuta angalia kwa njia ya pili ya kudondoa barua hii.

Changamoto, Baraka na Ujumbe wa Ukombozi

Changamoto ya kuwa mtumishi kama Yesu alivyo kuwa

Kubali changamoto ilikuwa kama Yesu yaani kuwa mtumishi mnyenyekevu.

A. Kuwa kama Paulo, mtumishi kwa watumishi

Katika msitari wa kwanza tunamuona Paulo anajiita mwenyewe kuwa ni mfungwa wa Yesu Kristo."Shauku yake ilikuwa ni kuyafanya mapenzi ya Mungu haijalishi kile kilicho mtokea,kwenye wakati huu,tunamuona yuko ndani ya nyumba chini ya ulinzi kwa sababu ya utii wake kwa Bwana.

Onesimo alikuwa mtumwa aliyemtoroka Filimoni. Paulo alikutana na Onesimo huko Rumi na yaelekea alikuwa mtu mashuhuri katika kuongoka kwake kwenda ukristo. Paulo alikuwa sasa anamtuma Onesimo kumrudia bwana wake.

Hatuwezi kunukuu kwa hakika kile kinacho mchukiza Paulo kwa kurejea kwenye msitari 18,lakini kwa vyovyote Onesimo alichokifanya kwa Filimoni,alikuwa na hiari ya kufanya kuonyesha hali Paulo.alikuwa mpatanishi [1: 8-11]! Hii sifa ya asili inatakiwa kuendelezwa katika watumishi wote wa Mungu [Waebrania 12:14, 15; Yakobo 3:17-18; Matt. 5:9]. Tunakiwa kuwa watendaji katika kusaidia tofauti na kuzitatua. kama unautambuzi wa wale ambao wanashindwa kufanya jambo lolote,fanya kila uwezavyo uwasaidie waunganishe tena. Fanya amani na kisha linda amani.

Filemoni 1:9 lakini, kwa ajili ya upendo nakusihi, kwa kuwa ni kama nilivyo, Paulo mzee, na sasa mfungwa wa Kristo Yesu pia.

B. Ikawa kama Onesimo,amekuwa ndugu wa watumishi

Filemoni 1:10 Nakusihi kwa ajili ya mtoto wangu niliyemzaa katika vifungo vyangu, yaani, Onesimo;Mwepesi wa kutenda mapenzi ya Mungu ni mwenye mamlaka [Mat. 5:4; Mndo 19:18-20; 1 Wathesalonike. 1:7-10; 2:13; Zabur 24:3-6].

Onesimo alirudi kwa bwana wake, mtiifu, faida alitaka kufanya ukombozi, na hamu ya kumtumikia [1:16]. Onesimus alitaka kufanya mapenzi ya Mungu bila kujali muda. Tunaona kutoka kwenye utii wake kwamba alitaka mapenzi ya Mungu. Unyeti na mapenzi ya Mungu ni ya lazima [Mathayo 5:04, Matendo 19:18-20; 1 Wathesalonike 1:7-10; 2:13; Zaburi 24:3-6].

C. Filemoni akawa kama,mtumishi mfuasi

Filemoni 1:1 Paulo, mfungwa wa Kristo Yesu, na Timotheo aliye ndugu yetu, kwa Filemoni mpendwa wetu, mtenda kazi pamoja nasi,

Filemoni alikuwa mkristo na kuwa na uraia wa kununua na kujiruhusu mwenyewe kuandaa mfano mkuu wa ukristo kwa wengine. ukristo safi uliotakiwa katika nyumba yake [1:2], ukristo uliwaongoza marafiki zake [1:2, 5], na ukristo uliwaongoza bidii zake [1:1].

Kubali hii changa moto na hata zaidi [Wag. 6:14; Mat. 5:13-16; I Pet. 4:15].

Baraka nne za ajabu za ukristo wa matendo

kuna baraka nne za ajabu za maisha yako yakila siku katika ukristo wa matendo.

A. "Furaha kuu na zawadi ya kufiriji katika upendo wako"

Filemon 1:7 Maana nalikuwa na furaha nyingi na faraja kwa sababu ya upendo wako, kwa kuwa mioyo ya watakatifu imeburudishwa nawe, ndugu yangu.

B. Madhara makubwa kwa ajili marafiki

Filemon 1:17 Basi kama ukiniona mimi kuwa mshirika nawe, mpokee huyu kama mimi mwenyewe.

C. Matokeo makuu ya amani ya ndani wakati mtu amemtumaini Mungu kujali kwake na kuwaleta watu pamoja.

Philemon 1:15 Maana, labda ndiyo sababu alitengwa nawe kwa muda, ili uwe naye tena milele;

D. Kuna faida isiobadilika kutoka undugu wa kikristo

Philemon 1:20 Naam, ndugu yangu, nipate faida kwako katika Bwana; uniburudishe moyo wangu katika Kristo.

Ujumbe wa ukombozi wa wakati wa mwisho

Ukombozi kwa njia ya Yesu kristo

Filemon 1:3 Neema na iwe kwenu, na amani, zitokazo kwa Mungu, Baba yetu, na kwa Bwana Yesu Kristo.

Philemon 1:19 Mimi Paulo nimeandika kwa mkono wangu mwenyewe, mimi nitalipa. Sikuambii kwamba nakuwia hata nafsi yako.

Huu ni mfano wa Paulo kwamba Mungu hutumia kufunua ukweli wa kiungu wa ukombozi. kila mtu ni mali ya Mungu, na neema hutolea kwetu sahihi kutenda kwa njia ya Kristo. Deni zote huwekwa katika hesabu ya Kristo. hatimaye tuwe wenye kupokelewa na Baba.